

Aan
Omgevingsdienst Regio Nijmegen
Per email omgevingsloket@ODRN.nl

Natuur en Milieu Gelderland

Oude Kraan 72
6811 LL Arnhem

info@natuurenmilieugelderland.nl
www.natuurenmilieugelderland.nl

KvK 41046129
BTW NL0029.896.82.B.01

IBAN NL89 TRIO 0338 6290 25
BIC TRIONL2U

Datum : 17 februari 2026
Onderwerp: Zienswijze revisievergunning Smurfit Westrock Parenco
Uw zaaknummer: AB24.01920
Ons kenmerk : 260259.MW
Behandeld door : Maarten Witberg

Geachte lezer,

Wij hebben kennisgenomen van de ontwerp-revisievergunning voor Smurfit Westrock Parenco (SWP). Graag geven wij u onze zienswijze over deze vergunning.

SWP krijgt met deze vergunning de gelegenheid om op termijn over te schakelen van gecombineerde productie van publicatiepapier en verpakkingspapier naar alleen verpakkingspapier. Bij deze overgang kan de productiecapaciteit stijgen van circa 600kt naar 975kt. SWP kan zelf het moment van overstap kiezen. De overstap maakt een verdere beperking van grondwateronttrekking mogelijk en een reductie met circa 40% van de stikstofemissies. In een eerdere zienswijze, over het MER dat SWP in 2023 heeft laten opstellen als voorbereiding op deze revisievergunning, waren we positief over deze inzet. Dit gevoel werd versterkt door de aandacht in het MER voor BBT+ maatregelen waardoor verdere verlaging van de milieudruk zou kunnen optreden. Bij ons zijn twijfels of de nu gepubliceerde ontwerpvergunning in voldoende mate aansluit bij het verdergaande verduurzamingspad dat noodzakelijk is.

Verduurzamingsopgave breed en strategisch, revisievergunning beperkt van scope
Hoewel de locatie van de papierfabriek historisch gezien logisch verklaarbaar is, moet zo langzamerhand wel de prangende vraag beantwoord worden of uitbreiding van grootschalige industriële activiteiten op een steenworp afstand van het grootste Natura 2000 gebied van

Nederland, en gelegen binnen de bebouwde kom van een dorp, nog te verantwoorden is. De natuur en biodiversiteit van de Veluwe staat onder grote druk door stikstofdepositie en verdroging, terwijl SWP zeer veel stikstof uitstoot. Bovendien worden nog altijd grote hoeveelheden grondwater aan het Veluwesysteem onttrokken. Door geur, geluid, trillingen en verkeer staat voorts de leefomgevingskwaliteit in Renkum sterk onder druk.

Verplaatsing van de activiteiten van SWP is voorlopig niet aan de orde, wat betekent dat de verduurzamingsopgave en de opgave voor verminderen van de impact op leefomgevingskwaliteit blijvend hoog zijn.

Voor het in bedrijf hebben van de papierfabriek is SWP afhankelijk van toestemmingen over meer dan de nu voorliggende ontwerpvergunning. Hierdoor is het voor bewoners en belangenorganisaties lastig om het overzicht te houden. Formeel kan het zo zijn dat een activiteit alleen mag worden uitgevoerd als alle toestemmingen aanwezig zijn, naar buiten toe overheerst het gevoel van onvermijdelijkheid: als eenmaal één van de vergunningen verleend is, volgt de rest vanzelf. Het vermogen om positieve invloed te kunnen hebben op planvormingsprocessen neemt daardoor af. De omgevingswet heeft participatie hoog in het vaandel staan, maar in de dagelijkse praktijk is de uitwerking onduidelijk.

Daarom denken we dat tussen het MER en deze revisievergunning, een schakel ontbreekt. Het MER bevat een verkenning van de strategische opties voor SWP. De revisievergunning en bijbehorende stukken bevatten technisch en juridisch zeer complexe en gedetailleerde reeks onderbouwingen en voorschriften. Wat wij missen is een duidelijk perspectief waarin de bedrijfsmatige keuzen en wensen van SWP in verband worden gebracht met de opgaven waar de provincie voor staat op het gebied van circulariteit, energietransitie, natuurherstel en leefomgevingskwaliteit. Dat dergelijke vragen niet voor elke vergunning gesteld kunnen worden is begrijpelijk. Echter voor een bedrijf van de omvang en met de milieu-impact van SWP is dit harde noodzaak. Een eenzijdige focus op de vergunbaarheid van activiteiten is te mager. De maatschappelijke zorgen rondom SWP en de voorgangers onderstrepen dit.

Alles overziend hebben we de volgende vragen:

1. In de vergunning worden twee fasen van bedrijfsvoering mogelijk gemaakt. Fase twee, waarbij overgestapt wordt op de productie van louter verpakkingspapier, heeft duidelijke milieuvoordelen op het gebied van stikstofemissie en grondwaterverbruik. In de vergunning is echter geen tijdhorizon vastgelegd voor deze overgang, dus als het zo uitkomt blijft SWP tot in lengte van jaren ook publicatiepapier vervaardigen. Waarom is afgezien van een uiterste datum, in het licht van de zeer urgente opgave voor natuurherstel op de Veluwe? Afgaande op de plannen van het nieuwe kabinet is het doeljaar voor stikstofherstel, 2035. Hoe gaat de bedrijfsvoering van SWP hieraan bijdragen?
2. In de revisievergunning ligt wat betreft de energievoorziening voor warmte de focus op biomassaverbranding. Alleen uit een tussenzinnetje is op te maken dat het grootste deel van de energiemix uit fossiel aardgas bestaat. Vanwege de klimaatopgave zal ook SWP binnen

afzienbare tijd de warmte uit andere bronnen moeten gaan winnen. Hoe gaat SWP bijdragen aan het realiseren van de EU-klimaatdoelen (klimaatneutraal in 2050)? Hoe gaat de provincie bevorderen dat ook SWP dit transitiepad tijdig start?

3. In de revisievergunning wordt voor fase 2 een zeer grote uitbreiding van de productiecapaciteit mogelijk gemaakt. Tegelijk zien we dat op het gebied van geluid en geur er slechts beperkte verbeteringen optreden. Wat betreft geluid zijn de maximale geluidniveaus hetzelfde voor beide fasen. Voor langdurig geluid wordt een verlaging op een aantal zone- en immissiepunten van enkele dB (1den) berekend. Echter pas vanaf zo'n 10dB is er voor omwonenden merkbare afname van geluid. Wat betreft geur wordt er een beperkte daling van geuremissie berekend (fase 1 totaal 1288 MOUe/u, in fase 2 1067 MOUe/u). Hier is ons niet duidelijk hoe berekende daling van emissies zich vertaalt in waargenomen daling van ervaren hinder.

Voor omwonenden lijkt de leefomgevingskwaliteit er maar beperkt op vooruit te gaan. Hoe kan dit met elkaar gerijmd worden? Waarom is niet meer ingezet op BBT+ maatregelen? In hoeverre verbetert de situatie voor leefomgevingskwaliteit wat betreft geluid, geur en trillingen als de productiecapaciteit in fase 2 niet wordt uitgebreid? Op dit moment zijn er door "uitzonderlijke gebeurtenissen" zoals affakkelen nog te vaak overlastsituaties. Hoe gaat de vergunning bijdragen aan de afname van deze incidenten?

4. De provincie staat voor de opgave op lange termijn de drinkwatervoorziening op peil te houden en bovendien te zorgen dat drinkwater tegen redelijke kosten veilig en schoon te produceren is. Het verbruiken van grondwater voor andere doelen dan drinkwaterproductie moet zo klein mogelijk worden. Hoe kan SWP met inzet van nieuwe technieken volledig onafhankelijk worden van grondwater? Wat doet SWP om deze technieken te ontwikkelen? Hoe bevordert de provincie dat SWP de grondwateronttrekking op termijn kan staken? SWP ligt daarnaast in een intrekgebied voor drinkwaterwinning. De Omgevingsverordening Gelderland legt geen beperkingen op voor de industriële activiteiten van SWP, maar in de verordening (artikel 4.16) worden wel zeer duidelijke zorgplichten benoemd. Hoe wordt daaraan met deze vergunning invulling gegeven?
5. SWP moet volgens de voorschriften binnen een termijn van enkele maanden aan een aantal rapportage- en onderzoeksplichten voldoen. Waarom zijn deze plichten niet als voorwaardelijke verplichting opgenomen?

Oproep

Met de naar Gelderse maatstaven grote omvang van de fabriek te Renkum heeft SWP een belangrijke economische functie maar zeer zeker ook een zeer grote maatschappelijke verantwoordelijkheid om bij te dragen aan het terugdringen van milieudruk voor de directe omgeving, het mogelijk maken van natuurherstel, en niet in de laatste plaats mag van SWP een actieve inzet op het ontwikkelen van klimaatneutrale bedrijfsprocessen worden verwacht. Wat dat betreft is deze revisievergunning, na de verkenning van verduurzamingspaden die in het MER is gedaan, teleurstellend. Wij roepen de provincie op om de revisievergunning zodanig aan te

scherpen dat deze transitie daadwerkelijk wordt ingezet. Dus zonder open-einde regeling, en bovendien met duidelijk zicht op een veel sterkere verbetering van de leefomgevingskwaliteit en verlaging van de milieudruk.

Provincie en SWP, maak een gezamenlijk plan met afrekenbare doelen en ijkpunten en betrek de omgeving daarbij. Alleen zo kan de "license to operate" op termijn blijven behouden.

Met vriendelijke groet,

Frans Davelaar

Directeur

Bij afwezigheid getekend: Maarten Witberg